

TEORIJA I PRAKSA U NASTAVI NJEMAČKOG JEZIKA

Međunarodni seminar od 29. kolovoza do 11. rujna 1999. u Bonnu

Primljeno 20. 5. 2000.
Prihvaćeno 30. 6. 2000.

Dvotjedni seminar o metodici u sveučilišnoj nastavi njemačkog jezika u Bonnu okupio je šaroliku multikulturalnu grupu sudionika (21 nastavnika njemačkog jezika iz 17 zemalja svijeta, među kojima jedina predstavnica iz Hrvatske, autorica ovoga članka). Postojala je, dakle, dobra osnova za međunarodnu bogatu razmjenu iskustava. Seminar je organizirao Goethe-Institut München u suradnji s Centrom za učenje jezika Sveučilišta u Bonnu (*Sprachlernzentrum der Universität Bonn*). Ova suradnja omogućila je polaznicima seminaru neposredan uvid u njemačko sveučilište i razmjenu iskustava s njemačkim docentima i studentima. Voditeljica seminaru bila je profesorica Barbara Ziebell-Optenhögel (Goethe-Institut München), a njezini suradnici dr. Paul Meyermann (*Sprachlernzentrum der Universität Bonn*) i profesorica Daniela Becht, asistentica (Goethe-Institut München).

Raznolikost sudionika, koji su dolazili s različitih meridijana svijeta, noseći razlike u tradiciji nastave, kao i raznolikost „*teaching teama*“, kojemu je ovo bio prvi zajednički rad, a po onome što je pokazao, vrlo uspješan, učinio je seminar zanimljivim, dinamičnim i korisnim.

Već prvu večer nakon dolaska u Međunarodni forum mladeži (*Internationales Jugendforum*) u Bonnu, gdje su polaznici bili smješteni i gdje se održavao seminar, voditelji su započeli s aktivnostima upoznavanja, a zatim izložili plan i program seminaru. Već sljedećeg, prvog radnog dana sudionici su se mogli uvjeriti da će na repertoaru imati bogat program koji će od njih tražiti i aktivno sudjelovanje u prijepodnevnim i poslijepodnevnim satima.

Referentica Ute Rampillon uvela je polaznike u didaktiku obrazovanja zanimljivim izlaganjem „*Ausbildungsdidaktik in der Lehrerausbildung*“. Čitav niz jezične kompetencije (slušanje, čitanje, pisanje, komunikacija, gramatika, pravopis, izgovor) je temelj za preciziranje ciljeva, njihovo konkretiziranje i ispunjenje zadataka odgovarajućim sadržajima. Na pitanje kako se jezična kompetencija može postići, gđa Rampillon objašnjava da su za to potrebne određene tehnike učenja (zadaci u kojima učenici upoznaju, izgrađuju, strukturiraju i provjeravaju svoje učenje jezika, te zadaci u kojima samostalno uče) i poručuje – naučiti učiti – valja „sistemom ideja o prikupljanju zadataka za unapređenje samostalnog učenja stranog jezika“.

O novim tendencijama u učenju i podučavanju njemačkog jezika govorila je profesorica Bärbel Kühn o temi „*Neue Tendenzen in der DAF – Didaktik*“ i nadovezala se na izlaganje svoje prethodnice.

Profesorica Barbara Ziebell-Optenhögel cijelo jedno prijepodne posvećuje tehnikama promatranja u nastavi o čemu piše u svom projektu „*Unterrichtsbeobachtung und Lehrerverhalten*“ s popratnom videokasetom koju su sudionici pogledali i u to ih je vrijeme, a da oni ni ne znaju, promatrao voditelj. Još jedan autentičan primjer naše autorice projekta za nadopunu ove metode u nastavi njemačkog jezika.

Dinamičnoj profesorici Barbari Ziebell-Optenhögel pripada još jedno prijepodne prvoga radnog tjedna, ovoga puta u društvu s „produktivnim” dr. Paulom Meyermannom, kako sebe rado voli nazvati taj mladi, ambiciozni doktor znanosti. Njihov zajednički rad priprema polaznike za praktikum sljedećeg tjedna, a nosi naslov „Promatranje u nastavi u tijeku obazovanja nastavnika njemačkog jezika na primjeru praktikuma” (*Unterrichtsbeobachtung in der Deutschlehrerausbildung am Beispiel des Lehrpraktikums*). Bilo ih je zanimljivo slušati i pratiti, osobito u sjeni stabala uređenog parka Foruma u kojem je improvizirana učionica sa svim potrebnim rekvizitima za suvremenu nastavu njemačkog tipa.

Drugi radni tjedan seminaraca u znaku je hospitacije na državnim i privatnim školama te sudjelovanja u grupnim radionicama s različitim temama. Osobito zanimljiva i korisna bila je nazočnost polaznika na satu mladih profesora referendara koji se nakon diplomskog ispita još dvije godine osposobljavaju za samostalan rad u razredu. S obzirom da ovakav način obrazovanja ne postoji u nekim zemljama, primjerice u Hrvatskoj, pobudio je posebno zanimanje sudionika seminara, tim više što su polaznici i sami mogli sudjelovati u vrednovanju i ocjenjivanju održane nastave referendara, s njihovim mentorom razmijeniti svoja opažanja i više saznati o tom dijelu izobrazbe nastavnika stranog jezika.

Jedno prijepodne proveli su sudionici u upoznavanju Sveučilišta u Bonnu. Cilj je bio upoznati Centar za učenje jezika (*Sprachlernzentrum der Universität Bonn*) koji vodi dr. Paul Meyermann, a u kojem se obrazuju na studiju „Deutsch als Fremdsprache” (smjer nastavnički i znanstveni) nastavnici njemačkog kao stranog jezika za rad u nastavi u Njemačkoj i u inozemstvu. Studij vrijedi kao dodatni studij (*Zusatzstudium*). U razmjeni iskustava međusobno i sa studentima iz Njemačke sudionici seminara iznijeli su ciljeve, sadržaje i oblike obrazovanja nastavnika stranog jezika u svojim zemljama.

U radni dio seminara spada i posjeta Goethe-Institutu u Bonnu i Inter Nationesu gdje su sudionike srdačno primili i darovali svakome priručnik, udžbenik ili videomaterijal koji su sami izabrali.

Osim radnog dijela seminara organizatori su mislili i na slobodno vrijeme koje je preostalo tek u kasnim večernjim satima. „Wie erstaunt sind wir Deutschen” (Kako smo mi Nijemci čudni) kažu za sebe, što se uistinu i potvrdilo, jer nakon naporne satnice oni su imali još volju i želju voditi nas na večernje predstave u kinodvorane, kazalište, operu, koncert.

Imajući na umu da jezična kompetencija nije samo besprijekorno vladanje jezičnim pravilima nego i znanje o ljudima i zemlji, čiji se jezik uči, polaznici su prihvaćali njihove ponude i pozive, a nakon završene predstave, misleći na sutrašnji aktivni radni dan, žurili u sobe bez želje da do kasnih sati još ostanu u nekoj od „Weinstuba” u Bonnu.

U okviru seminara organiziran je i cjelodnevni izlet u obližnji Köln, rodno mjesto velikoga književnika Heinricha Bölla, čiji nam je život i djelo u razgledavanju grada približio njegov rođak Viktor Böll.

Tako je ovaj seminar bio integracija obrazovanja i kulture, a sudionici seminara dobili su nova iskustva i poticaj za korištenje sadržaja seminara u svojoj nastavi povezujući teoriju i praksu.